

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370);

utfärdad den 4 juni 1998.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att punkt 15 av anvisningarna till 22 §, punkterna 20 b–e och 21 av anvisningarna till 23 §, punkt 1 av anvisningarna till 31 § och punkt 6 av anvisningarna till 46 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny punkt, 20 f, av anvisningarna till 23 §, av följande lydelse.

Anvisningar

till 22 §

15.² Ersättning för kostnader som en arbetsgivare får från en pensions- eller personalstiftelse skall tas upp som intäkt om avdrag för avsättning till stiftelsen medgetts.

Om den i balansräkningen gjorda avsättningen avseende sådana pensionsutfästelser, för vilkas tryggnad avdragsrätt följer av punkterna 20 b–e av anvisningarna till 23 §, uppgår till ett lägre belopp vid beskattningsårets utgång än den motsvarande avsättningen vid det föregående beskattningsårets utgång, skall skillnaden tas upp som intäkt.

Om det finns disponibla pensionsmedel vid beskattningsårets utgång skall den i föregående stycke nämnda intäkten dock tas upp till lägst summan av

dels tio procent av de disponibla pensionsmedlen vid det föregående beskattningsårets utgång,

dels under beskattningsåret gjorda avdrag för premier för pensionsförsäkringar, lämnad ersättning för av annan övertagen pensionsutfästelse och avsättning till pensionsstiftelse till den del dessa avdrag avser samma pensionsutfästelser som omfattas av avsättningen i balansräkningen.

Om beskattning sker enligt tredje stycket, skall senare minskningar av avsättningen i balansräkningen inte tas upp som intäkt till den del minskningarna motsvarar de belopp som redan tagits upp som intäkt.

Med disponibla pensionsmedel avses skillnaden mellan

1. den i balansräkningen med avdragsrätt gjorda avsättningen vid det föregående beskattningsårets utgång ökad med förmögenheten vid beskattningsårets utgång i pensionsstiftelse som tryggar samma pensionsutfästelser, och

¹ Prop. 1997/98:146, bet. 1997/98:SkU27, rskr. 1997/98:265.

² Senaste lydelse 1990:650.

2. pensionsreserven vid beskattningsårets utgång för sådana pensionsutfästelser som avses i 1, till den del dessa inte är tryggade genom pensionsförsäkring, ökad med medel som då står kvar i stiftelsen och för vilka avdrag inte har medgetts vid avsättningen.

Disponibla pensionsmedel skall dock aldrig anses uppgå till högre belopp än vad som motsvarar den i balansräkningen med avdragsrätt gjorda avsättningen vid det föregående beskattningsårets utgång.

Vid tillämpningen av femte stycket 1 skall förmögenhet i pensionsstiftelse tas upp till ett belopp som motsvarar 80 procent av kapitalunderlaget enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Ersättning som en skattskyldig får för att ta över ansvaret för pensionsutfästelser skall tas upp som intäkt.

Om en arbetsgivare upphör med sin näringsverksamhet, skall disponibla pensionsmedel tas upp som intäkt för det beskattningsår då verksamheten upphör.

Om en arbetsgivare träder i likvidation eller om ett dödsbo efter en arbetsgivare skiftas, skall disponibla pensionsmedel tas upp som intäkt för det beskattningsår då beslutet om likvidation fattas eller boet skiftas.

Om en arbetsgivare tryggar pensionsutfästelser enligt en sådan allmän pensionsplan som avses i punkt 1 sjätte stycket av anvisningarna till 31 § genom avsättning i balansräkning och planen innehåller bestämmelser om utjämning av pensionskostnaden mellan olika arbetsgivare, skall medel som arbetsgivaren tillgodoförs enligt dessa bestämmelser tas upp som intäkt.

till 23 §

20 b.³ Arbetsgivares kostnader för att trygga utfästelse om pension till en arbetstagare

– genom avsättning till pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,

– genom avsättning i balansräkning i förening med kreditförsäkring eller i förening med kommunal eller statlig borgen eller liknande garanti,

– genom betalning av premie för pensionsförsäkring,

skall dras av i den utsträckning som anges i punkterna 20 c–e.

En pensionsutfästelse skall beaktas endast om en försäkring för utfästelsen skulle ha varit en sådan pensionsförsäkring som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 §.

Med avsättning i balansräkning avses särskild redovisning av pensionsutfästelse under rubriken *Avsatt till pensioner* enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller i sådan delpost som avses i 8 a § samma lag.

Kostnader för sådan höjning av pensionsreserven avseende tidigare med avdragsrätt tryggade pensionsutfästelser som följer av tillämpade försäkringstekniska grunder eller som följer av indexering eller annan värdesäkring av utfästelserna, skall dras av i den utsträckning som anges i punkt 20 e.

20 c.⁴ Avdrag för kostnader som avses i punkt 20 b första stycket får inte överstiga 35 procent av lönen och inte heller 10 basbelopp.

Som lön räknas pensionsgrundande ersättning, enligt pensionsavtal, under beskattningsåret eller under det föregående beskattningsåret. Med bas-

³ Senaste lydelse 1990:650.

⁴ Senaste lydelse 1990:650.

belopp avses det för året före taxeringsåret gällande basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

20 d.⁵ Avdrag, för kostnader som avses i punkt 20 b första stycket och som föränleds av ändring i pensionsavtal eller av nytt pensionsavtal vid förtida avgång från anställning eller av att pensionsutfästelserna är otillräckligt tryggade, får medges med ett belopp som svarar mot kostnaden för avtalad pension, dock i fråga om

1. ålderspension, som skall betalas för tid före 65 års ålder, högst med ett belopp som svarar mot kostnaden för ålderspension under den avtalade tiden med

- 80 procent av lönen till den del denna inte överstiger 7,5 basbelopp,
- 70 procent av lönen till den del denna överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp, och
- 40 procent av lönen till den del denna överstiger 20 men inte 30 basbelopp,

2. ålderspension, som skall betalas från tidigast 65 års ålder, högst med ett belopp som svarar mot kostnaden för livsvarig ålderspension från den avtalade pensionstidpunkten med

- 20 procent av lönen till den del denna inte överstiger 7,5 basbelopp,
- 70 procent av lönen till den del denna överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp, och
- 40 procent av lönen till den del denna överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Ger pensionsavtalet rätt till ålderspension enligt första stycket 2 utöver 20 procent av den lön som inte överstiger 7,5 basbelopp, får avdrag göras högst med ett belopp som svarar mot kostnaden för att uppnå avtalad pensionsnivå, om den överskjutande pensionen är avsedd att ersätta tilläggspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I fråga om försäkring, som avses i lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder och andra avgiftsbaserade utfästelser, får avdrag enligt första stycket avseende ålderspension göras högst med ett belopp som svarar mot kostnaden för att genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i nämnda lag uppnå i första stycket 1 och 2 angivna förmånsnivåer.

Avdragsrätt enligt första stycket 1 och 2 förutsätter full intjänandetid. Med full intjänandetid avses full intjänandetid enligt pensionsavtalet, förutsatt att avtalet för full pension kräver fortsatt intjänande under anställningen fram till den avtalade pensionstidpunkten. Om pensionsavtalet anger annan intjänandetid för full pension eller om pensionsavtalet saknar bestämmelse om intjänandetid, avses med full intjänandetid en tid av sammanlagt lägst 30 år fram till den avtalade pensionstidpunkten. Vid beräkning av intjänandetiden skall såväl arbetstagarens sammanlagda anställningstid hos arbetsgivaren som anställningstid hos annan arbetsgivare medräknas. Om pensionsrätten inte är fullt intjänad minskas avdragsrätten i den utsträckning som motsvarar bristen i intjänande.

När avdraget för kostnad för avtalad ålderspension beräknas, skall värdet av sådan ålderspension för arbetstagaren räknas av som har tryggats av arbetsgivare under beskattningsåret eller tidigare i de tryggandeformer som

⁵ Senaste lydelse 1990:650.

anges i punkt 20 b första stycket. Värde av ålderspension för tid före 65 års ålder skall räknas av från avdrag enligt första stycket 1. Värde av ålderspension från tidigast 65 års ålder skall räknas av från avdrag enligt första stycket 2.

Kostnad för premie för sådan pensionsförsäkring som avses i punkt 1 andra stycket sista meningen av anvisningarna till 31 § dras av enligt första stycket 1 och 2.

Med lön och basbelopp avses i denna anvisningspunkt detsamma som i punkt 20 c andra stycket.

20 e.⁶ Avdrag för kostnader för att trygga pensionsutfästelser enligt punkt 20 b genom avsättning till pensionsstiftelse eller i balansräkning får inte göras med högre belopp för varje pensionsberättigad än vad som svarar mot pensionsreserven avseende med avdragsrätt tryggad pensionsutfästelse. Pensionsreserven skall beräknas enligt de grunder som anges i pensionsavtalet. Beräkningen skall dock inte ske med lägre ränteantagande än som följer av de försäkringstekniska grunder som avses i 3 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

För tryggnad genom avsättning till pensionsstiftelse får avdrag göras för vad som sätts av, dock högst med belopp som krävs för att stiftelsens förmögenhet skall motsvara pensionsreserven för utfästelser som avses i första stycket. Stiftelsens förmögenhet skall tas upp till ett belopp som motsvarar 80 procent av kapitalunderlaget vid ingången eller utgången av beskattningsåret enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

För tryggnad genom avsättning i balansräkning får avdrag göras högst med belopp som motsvarar ökningen av pensionsreserven för sådana utfästelser som avses i första stycket från det föregående beskattningsårets utgång till beskattningsårets utgång.

Om arbetsgivaren har tryggt pensionsutfästelse enligt punkt 20 b genom pensionsförsäkring får avdrag inte göras med högre belopp än vad som motsvarar premien.

20 f. Avdrag får göras för ersättning som lämnas till den som tar över ansvaret för pensionsutfästelser.

Om en arbetsgivare, som upphör med sin näringsverksamhet, enligt 25 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. skall trygga en pensionsutfästelse genom pensionsförsäkring, får avdrag göras för kostnaden för försäkringen till den del den avser med avdragsrätt tryggade pensionsutfästelser.

Om en arbetsgivare tryggt pensionsutfästelser enligt en sådan allmän pensionsplan som avses i punkt 1 sjätte stycket av anvisningarna till 31 § genom avsättning i balansräkning och planen innehåller bestämmelser om utjämning av pensionskostnaden mellan olika arbetsgivare, får avdrag göras för avgifter som arbetsgivaren betalar enligt dessa bestämmelser.

Avdrag får göras till den del kreditförsäkringsgivare påfordrar ändring av tryggnadeform, i den utsträckning som anges i punkt 20 e, för arbetsgivares kostnader för att trygga pensionsutfästelse, som tidigare har tryggats genom avsättning i balansräkning i förening med kreditförsäkring av arbetsgivaren med avdragsrätt, och som innebär att den tidigare formen av tryggnad upphör.

⁶ Senaste lydelse 1996:651.

21⁷. Avdrag får göras för avgift för pensionsförsäkring och för inbetalning på eget pensionssparkonto. Avdraget beräknas på inkomst av näringsverksamhet och inkomst av kapital i den omfattning som anges i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7 och tredje stycket, i punkt 6 första–femte styckena och sjunde stycket samt i punkt 7 av anvisningarna till 46 §.

till 31 §

1.⁸ Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels belopp, som på grund av lagen (1962:381) om allmän försäkring utgår i form av folkpension eller tilläggspension, dels belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring, dels belopp som utbetalas från pensionssparkonto till pensionsspararen, till förmånstagare på grund av förmånstagarförordnande, till den som erhållit rätten till pension genom bodelning, till make eller bröstarvinge på grund av jämkning av förmånstagarförordnande samt vid återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken, dels kapital hänförligt till pensionsförsäkring vilken antingen överläts till försäkringsgivare som inte meddelar pensionsförsäkring enligt denna lag eller överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring enligt denna lag.

Med pensionsförsäkring förstås försäkring, som inte medför rätt till andra försäkringsbelopp än ålderspension, sjukpension eller efterlevandepension. För att en försäkring skall anses som pensionsförsäkring fordras vidare, om inte annat följer av sjuttonde stycket, att försäkringen meddelats i en här i landet bedriven försäkringsrörelse för vilken skattskyldighet föreligger enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel respektive lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Med försäkrad avses den på vars liv försäkringen tagits eller, i fråga om sjukpension, den vars arbetsförmåga försäkringen avser. Med tjänstepensionsförsäkring förstås pensionsförsäkring, som har samband med tjänst och för vilken den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften. Med tjänstepensionsförsäkring förstås också pensionsförsäkring, som – om en anställd avlidit – tagits av den anställdes arbetsgivare till förmån för den anställdes efterlevande och för vilken försäkring arbetsgivaren åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften.

I fråga om annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring skall försäkringstagaren vara den försäkrade. Har försäkringstagaren eller hans make eller person med vilken han sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden barn under 20 år, får han ta försäkring avseende efterlevandepension på sin makes eller den sammanboendes liv, om barnet insätts som förmånstagare. Om särskilda skäl föreligger kan skattemyndigheten medge att dödsboet efter skattskyldig som bedrivit näringsverksamhet i Sverige får ta försäkring avseende efterlevandepension. Som förutsättning för att medgivande skall lämnas gäller att den efterlevande saknar betryggande pensionsskydd och att försäkringen tas i samband med att boet upphör med driften i förvärvskällan. Motsvarande gäller om den avlidne drivit verksamheten genom förmedling av juridisk person.

⁷ Senaste lydelse 1996:1331.

⁸ Senaste lydelse 1996:1240.

Ålderspension får inte börja utgå vid lägre ålder än 55 år. Utbetalning får dock ske dessförinnan till den som fått rätt till förtidspension enligt lagen om allmän försäkring. Om det i annat fall finns särskilda skäl, får skattemyndigheten besluta att pension får börja utgå vid lägre ålder.

Ålderspension får utgå högst så länge den försäkrade lever, men under den försäkrades livstid lägst fem år eller, om försäkringen skall upphöra när den försäkrade fyller 65 år, lägst tre år. Pensionen får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp.

För ålderspension som utgår enligt allmän pensionsplan gäller, om den skall upphöra innan den försäkrade avlider, vad därom utfästs enligt planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 4 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Med allmän pensionsplan avses emellertid även

- pensionsutfästelser som ryms inom vad som enligt en allmän pensionsplan är sedvanligt inom branschen för arbetstagare med motsvarande uppgifter, dock i fråga om avsättning i balansräkning endast i förening med kreditförsäkring,

- pensionsutfästelser för vilka kommunal eller statlig borgen eller liknande garanti tecknats, samt

- pensionsutfästelser i enlighet med pensionsavtal som på arbetstagarsidan godkänts av sådan organisation som enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet anses som central arbetstagarorganisation.

Förmånstagare får inte insättas till annan ålderspensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring. Till tjänstepensionsförsäkring avseende ålderspension skall anställd, som då försäkringsavtalet ingicks var den försäkrade, vara förmånstagare.

Med sjukpension förstås pension som utgår till den försäkrade högst så länge denne är arbetsoförmögen eller har nedsatt arbetsförmåga. Sjukpension får upphöra tidigast fem år efter det försäkringsavtalet träffades. I fråga om förmånstagare gäller föreskrifterna i föregående stycke.

Med efterlevandepension förstås pension

1. som efter den försäkrades död utgår till den försäkrades make, varmed i detta sammanhang förstås person med vilken den försäkrade varit gift eller sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden,

2. som efter den försäkrades död utgår till barn till den försäkrade eller barn till person som angivits under 1,

3. som utgår till efterlevande på grund av försäkring som tagits av dödsbo efter medgivande enligt tredje stycket, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad, eller

4. som utgår på grund av försäkring som tagits av arbetsgivare till förmån för anställds efterlevande med stöd av andra stycket sista meningen, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad.

Efterlevandepension får utgå högst så länge den efterlevande lever och får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp. Efterlevandepension får under den efterlevandes livstid inte upphöra förrän fem år förflutit efter den försäkrades död med följande undantag:

1. Efterlevandepension till person som avses i föregående stycke 1, får upphöra när denne ingår nytt äktenskap.

2. Har den försäkrade avlidit mindre än fem år före den tidpunkt då försäkringen annars skulle ha upphört, får efterlevandepension upphöra vid sistnämnda tidpunkt.

3. Om utbetalning av efterlevandepension till barn under 20 år påbörjats, får pensionen upphöra när barnet fyller 20 år.

4. Har försäkring avseende efterlevandepension till barn tagits på sådan persons liv som avses i föregående stycke 1, skall pensionen upphöra senast när barnet fyller 20 år.

Som förmånstagare till försäkring avseende efterlevandepension får endast insättas person till vilken efterlevandepension kan utgå enligt nionde och tionde styckena.

Försäkringsvillkor, som med hänsyn till bestämmelserna i denna lag är avgörande för frågan huruvida försäkringen är att anse som pensionsförsäkring, skall tas in i försäkringsavtalet. Detta skall dessutom innehålla villkor att försäkringen inte får pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller de föreskrifter, som anges för pensionsförsäkring i denna lag, eller i andra fall än nedan föreskrivs överlåtas eller återköpas. Avtalet får inte innehålla villkor som är oförenligt med bestämmelserna om pensionsförsäkring i denna lag.

Under den försäkrades livstid får pensionsförsäkring endast överlåtas

1. till följd av anställningsförhållande, därvid försäkringen före eller efter överlåtelsen skall ha karaktär av tjänstepensionsförsäkring,

2. på grund av utmätning liksom vid ackord eller konkurs eller

3. genom bodelning.

Ny ägare till pensionsförsäkring skall omedelbart underrätta försäkringsgivaren om förvärvet av försäkringen.

Återköp av pensionsförsäkring får utan hinder av bestämmelserna i denna lag ske,

1. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring och försäkringen inte är förenad med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande samt premier för försäkringen inte har betalats senare än 10 år före återköpet, eller

2. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst 30 procent av ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring.

Om det i annat fall än som avses i föregående stycke finns synnerliga skäl för återköp och sådant får ske enligt försäkringstekniska grunder, får återköp medges av skattemyndigheten. Bestämmelserna i förevarande lag hindrar inte heller återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av försäkringstagarens tillgodohavande.

Försäkring som huvudsakligen avser ålders-, sjuk- eller efterlevandepension och som har meddelats i försäkringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring, om den försäkrade var bosatt utomlands när avtalet ingicks och där medgavs avdrag, skattereduktion eller liknande skattelättnad för inbetalda premier. Det samma gäller försäkring av nämnda slag som arbetsgivare betalt premier för under den försäkrades bosättning eller förvärvsarbete i utlandet utan att betalningen räknats som inkomst för den försäkrade vid beskattningen i detta land. Ett sådant förvärvsarbete skall vara den försäkrades huvudsakliga för-

värvsverksamhet. Skattemyndigheten får, om särskilda skäl finns i annat fall än som avses i detta stycke, medge att försäkring meddelad i försäkringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring. Om en försäkring beskattats som pensionsförsäkring med stöd av detta stycke, kan försäkringen inte övergå till kapitalförsäkring.

Med kapitalförsäkring förstås annan livförsäkring än pensionsförsäkring. Till kapitalförsäkring hänförs mot statens grupplivförsäkring svarande förmån från kommun, även om förmånen inte utgår på grund av försäkring.

Försäkring som enligt denna lag är att hänföra till pensionsförsäkring får anses såsom kapitalförsäkring, om förbehåll härom intagits i avtalet vid dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall anses tillhöra samma slag av försäkring som huvudförsäkringen.

För att sjuk- eller olycksfallsförsäkring skall anses ha tagits i samband med tjänst fordras, att premier för försäkringen skall betalas av arbetsgivaren. Vidare fordras att anmälan görs till försäkringsanstalten om att försäkringen har tagits i samband med tjänst.

Till livränta räknas även höjning av livräntan och sådant tillägg till denna som skall utgå under livräntans fortsatta bestånd.

Såvitt gäller kraven enligt denna anvisningspunkt, att en ålders- eller efterlevandepension under den första femårsperioden inte utgår med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp, bortses i fråga om försäkring enligt lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder från sådana förändringar av beloppen som föranleds av kursutvecklingen på fondandelarna.

Beslut som skattemyndighet meddelat avseende medgivande enligt tredje, fjärde, sextonde eller sjuttonde stycket av denna anvisningspunkt får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

till 46 §

6.⁹ Avdrag för avgift för pensionsförsäkring medges endast om försäkringen ägs av den skattskyldige. Avdrag medges inte om försäkringen förvärvats genom bodelning under äktenskapet utan att mål om äktenskapsskillnad pågått.

Avdraget får, tillsammans med avdrag för sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7, inte överstiga summan av

1. den skattskyldiges inkomst av näringsverksamhet som utgör aktiv näringsverksamhet enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring före avdrag enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 §, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och

2. inkomst av tjänst, med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i.

Avdraget beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst som avses i 1 och 2 och får uppgå till högst ett belopp som motsvarar hälften av det bas-

⁹ Senaste lydelse 1996:1331.

belopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret och dessutom i fråga om

a. inkomst av aktiv näringsverksamhet till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten före avdrag enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 §, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen om socialavgifter, dock högst tio gånger nämnda basbelopp,

b. inkomst av anställning om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten, dock högst 10 gånger nämnda basbelopp eller

c. annan inkomst av tjänst, med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i, till högst 5 procent av den del av inkomsten som överstiger tio men inte tjugo gånger samma basbelopp. — Avdrag enligt detta stycke beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Om den skattskyldige har inkomst av aktiv näringsverksamhet från mer än en förvärvskälla får avdrag beräknat enligt detta stycke inte överstiga det avdrag som kunnat göras om inkomsten varit hänförlig till en och samma förvärvskälla. Har den skattskyldige inkomster som kan grunda rätt till avdrag enligt detta stycke både i inkomstslaget näringsverksamhet och som allmänt avdrag skall den del av avdraget som beräknas på ett halvt basbelopp fördelas efter respektive avdragsgrundande inkomsts andel av de sammanlagda avdragsgrundande inkomsterna.

Om särskilda skäl föreligger får skattemyndigheten efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring respektive inbetalning på pensionssparkonto får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som inkomst endast av tjänst med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för skattskyldig som avses i andra stycket b. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Har skattskyldig, som — själv eller genom förmedling av juridisk person — bedrivit näringsverksamhet, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på inkomst av kapital som är hänförlig till försäljning av förvärvskällan före avdraget, på inkomst av passiv näringsverksamhet enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster före avdraget samt på sådan intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. första stycket h. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit näringsverksamheten, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift och inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7. Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört

och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som inkomst av förvärvskällan i förekommande fall före avdraget, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen om socialavgifter och sådan inkomst av kapital som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har skattemyndigheten enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger skattemyndigheten det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Skattemyndighetens beslut i fråga som avses i detta stycke får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Har skattskyldig erlagt avgift eller gjort inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7 men har avdrag för avgiften eller inbetalningen helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i andra stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift och gjord inbetalning sistnämnda år överstiger vad som anges i andra stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift eller inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7 inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från olika förvärvskällor och övriga avdrag enligt 46 §. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades eller inbetalningen skedde, får utnyttjas senast vid taxeringen för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt 46 § gjorts.

Om avdrag medges enligt fjärde stycket femte meningen på grund av att aktier eller andelar i fåmansföretag avyttrats skall avdraget i första hand göras som allmänt avdrag. Avdraget begränsas till ett belopp motsvarande det lägsta av den del av vinsten vid avyttringen som tas upp som intäkt av tjänst och inkomsten av tjänst före avdraget. Till den del avdraget inte kan utnyttjas som allmänt avdrag får avdrag göras i inkomstslaget kapital enligt 3 § 2 mom. sjätte stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. I det fall avdrag medges på grund av att andelar i fåmansägt handelsbolag avyttrats skall avdrag göras i inkomstslaget kapital enligt 3 § 2 mom. sjätte stycket lagen om statlig inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1998 och tillämpas vad gäller punkt 21 av anvisningarna till 23 § första gången vid 1999 års taxering och övriga bestämmelser första gången vid 2001 års taxering. På yrkande av den skattskyldige får dock de sist avsedda bestämmelserna tillämpas vid 1998, 1999 och 2000 års taxeringar. Lagen inskränker inte tillämpligheten av övergångsbestämmelserna i lagen (1975:1348) om ikraftträdande av lagen (1975:1347) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

På regeringens vägnar

SFS 1998:328

THOMAS ÖSTROS

Peter Kindlund
(Finansdepartementet)

